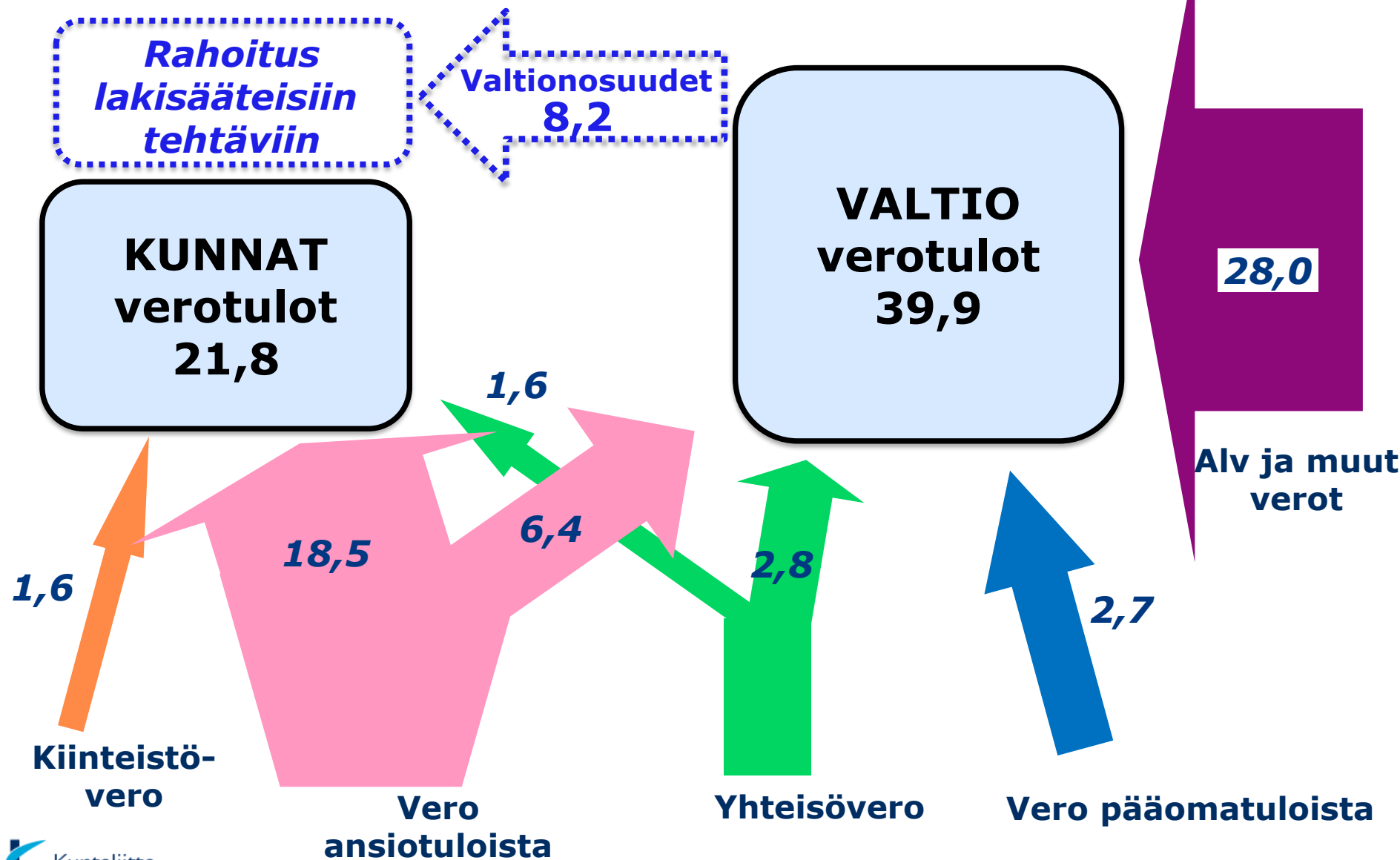

Valtion ja kuntien verorahoitus vuonna 2015, mrd. €

Tilinpäätösten mukaan (ennakkotieto)

Kuntien verotulot vuosina 2014-2017, mrd. €

Verolaji	2014	2015	2016e	2017e
Kunnallisvero	18,19	18,52	18,89	18,54
Yhteisövero	1,46	1,64	1,54	1,55
Kiinteistövero	1,51	1,60	1,65	1,78
Verotulot yhteensä	21,17	21,77	22,08	21,87
Muutos, %:				
Kunnallisvero	1,3	1,8	2,0	-1,9
Yhteisövero	11,4	12,3	-6,3	0,8
Kiinteistövero	10,9	6,1	2,9	7,9
Verotulot yhteensä	2,5	2,9	1,4	-0,9
Tuloveroprosentti, keskim.	19,74	19,82	19,86	19,91
Yhteisöveroprosentti	20,0	20,0	20,0	20,0
Osuus yhteisöverosta, %	35,56	36,87 ¹⁾	30,92 ²⁾	30,34

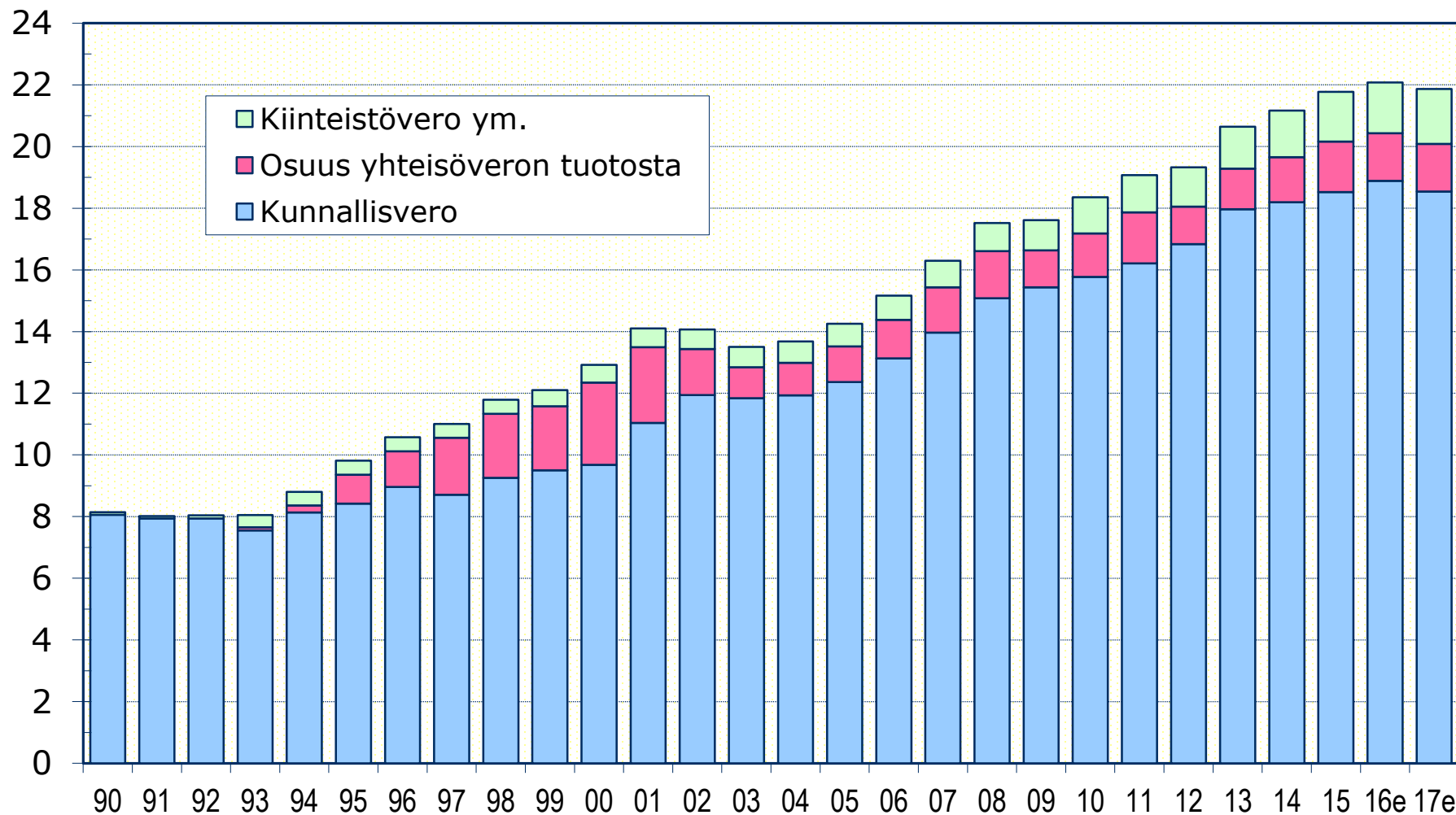
1) Työmarkkinatuen rahoitusvastuun siirtoa kunnille on kompensoitu nostamalla kuntien yhteisöveron jako-osuutta vuodesta 2015 lähtien 1,81 %-yksikköä

2) Kuntien yhteisövero-osuuden viiden %-yksikön määräaikainen korotus päättyy vuonna 2016

Lähde: Vuodet 2014-2015 Tilastokeskus. Vuosien 2016-2017 ennusteet Kuntaliitto

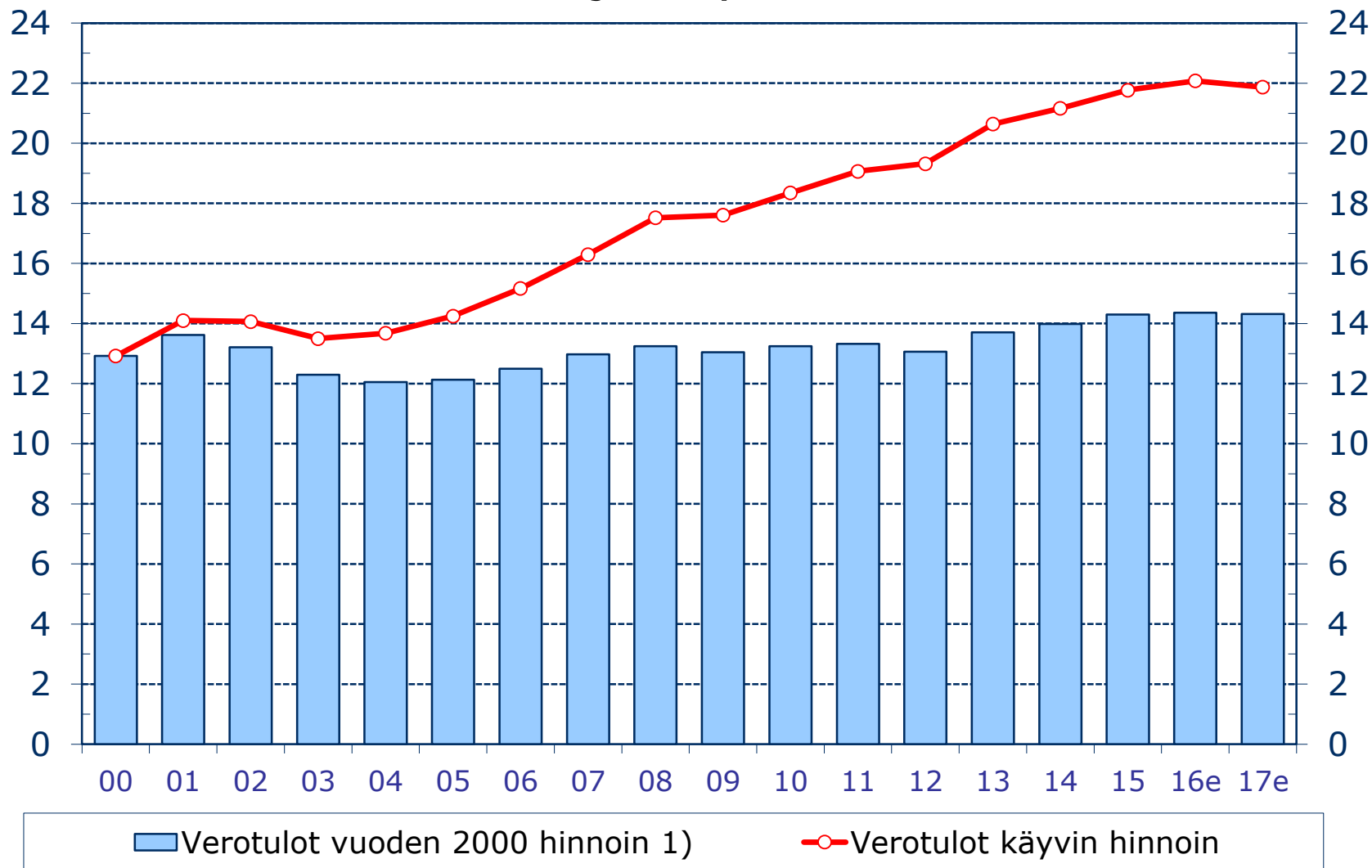
Kuntien verotulot 1990-2017, mrd. €

Käyvin hinnoin kuntien tilinpäätösten mukaan

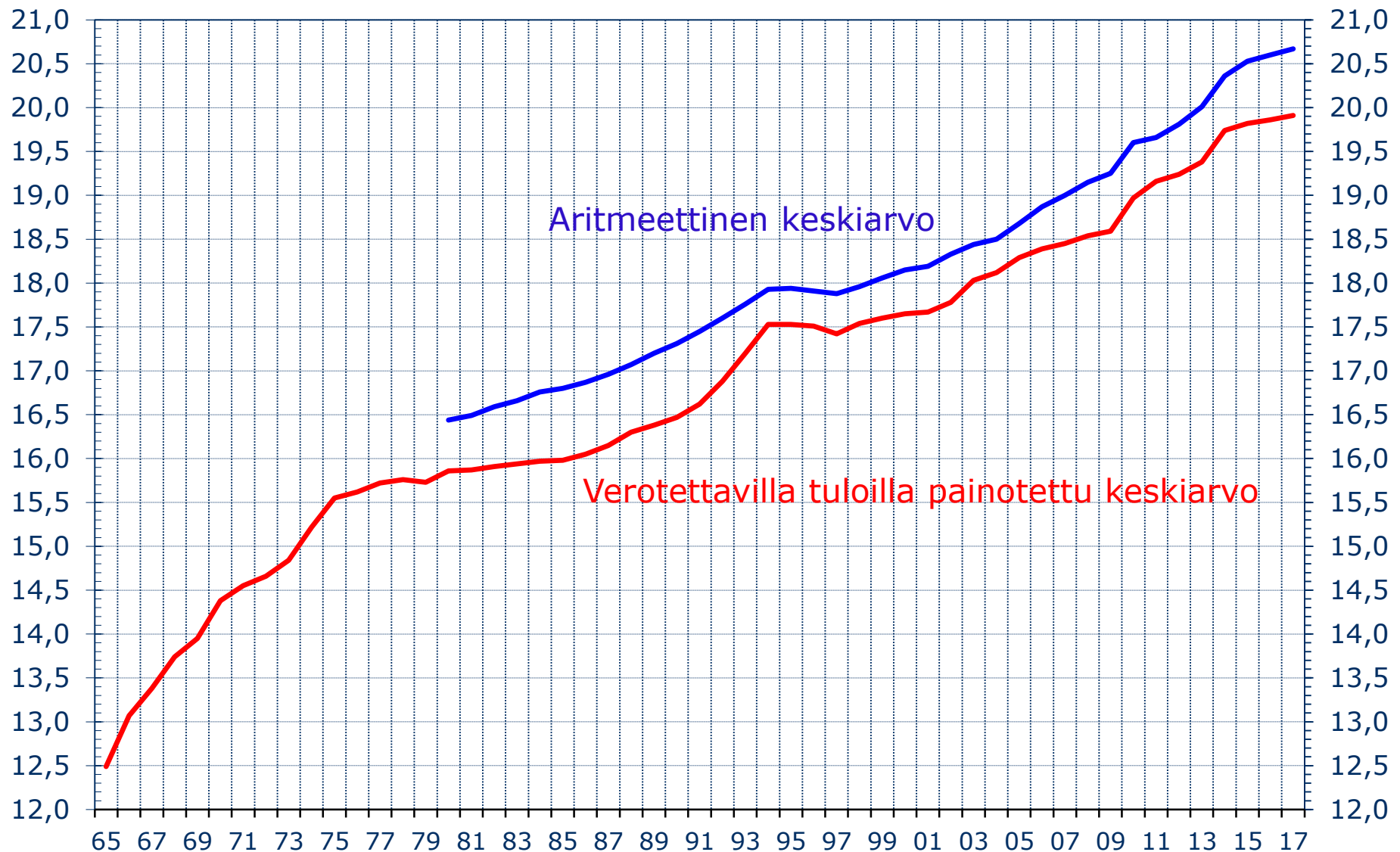
Lähde: Vuodet 1990-2015 Tilastokeskus. Vuosien 2016-2017 ennusteet Kuntaliitto

Kuntien verotulot 2000-2017, mrd. € kiintein ja käyvin hinnoin

1) Deflatoitu peruspalvelujen hintaindeksillä.

Kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti 1965-2017

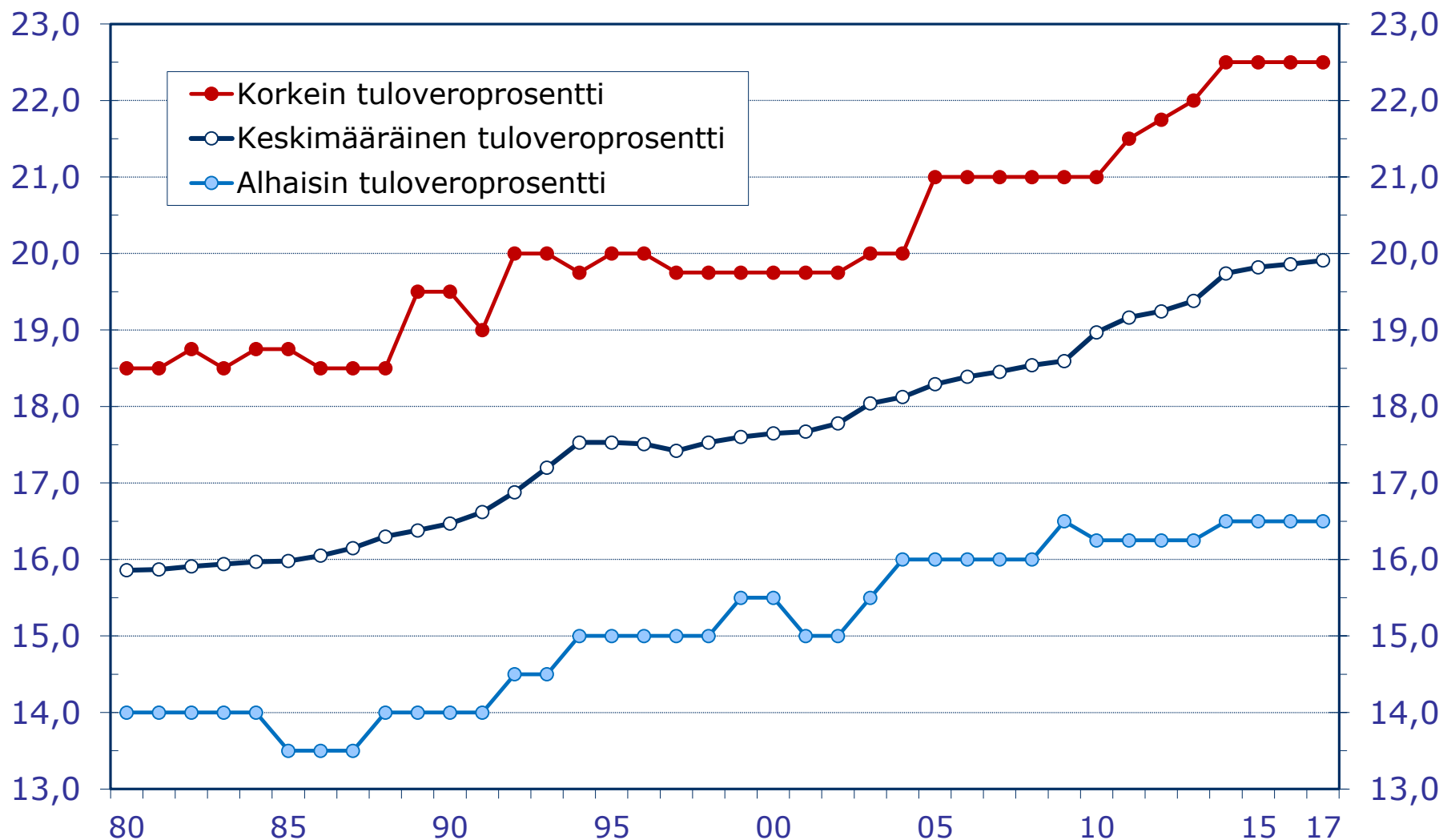
Tietoja kuntien tuloveroprosenteista vuosilta 2000-2017

Vuosi	Keskimääräinen tulovero-% ¹⁾		Aritmeettinen keskiarvo		Kuntien lkm, joissa tulovero-%		Korkein tulovero-%	Alhaisin tulovero-%
	%	<i>muutos</i> %-yks.	%	<i>muutos</i> %-yks.	nousi	laski		
2000	17,65		18,15		83	15	19,75	15,50
2001	17,67	0,02	18,19	0,04	41	6	19,75	15,00
2002	17,78	0,11	18,33	0,14	108	3	19,75	15,00
2003	18,04	0,26	18,44	0,11	93	2	20,00	15,50
2004	18,12	0,08	18,50	0,06	54	2	20,00	16,00
2005	18,29	0,17	18,68	0,18	136	1	21,00	16,00
2006	18,39	0,10	18,87	0,19	140	1	21,00	16,00
2007	18,45	0,06	19,00	0,13	106	3	21,00	16,00
2008	18,54	0,09	19,15	0,15	119	3	21,00	16,00
2009	18,59	0,05	19,25	0,10	67 ²⁾	4 ²⁾	21,00	16,50
2010	18,97	0,38	19,60	0,35	181	2	21,00	16,25
2011	19,16	0,19	19,66	0,06	49	6	21,50	16,25
2012	19,24	0,08	19,81	0,15	91	3	21,75	16,25
2013	19,38	0,14	20,01	0,20	119	4	22,00	16,25
2014	19,74	0,36	20,36	0,35	156	0	22,50	16,50
2015	19,82	0,08	20,53	0,17	98	0	22,50	16,50
2016	19,86	0,04	20,60	0,07	45	3	22,50	16,50
2017*	19,91	0,05	20,67	0,07	47	14	22,50	16,50

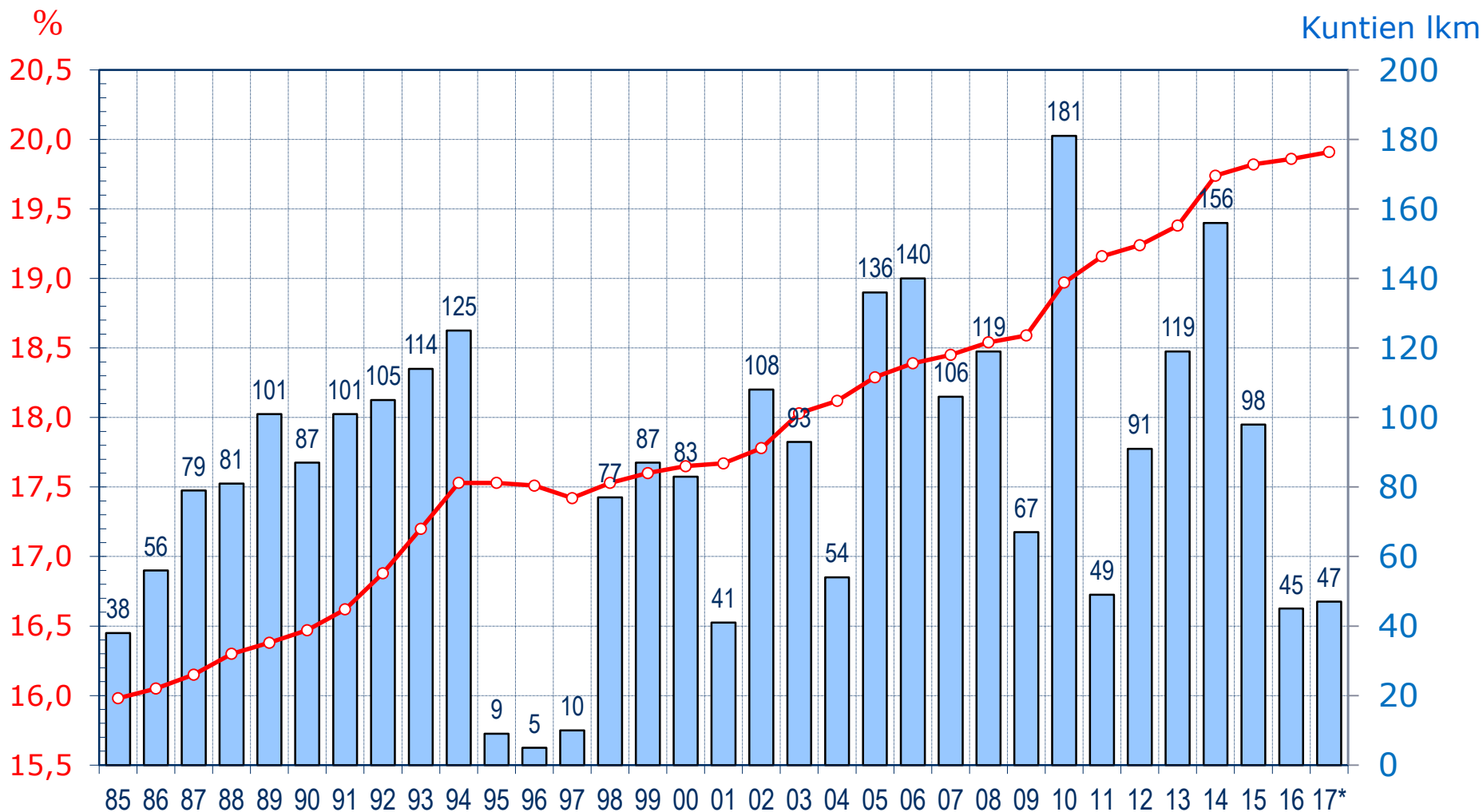
1) Painotettu maksuunpantua kunnallisveroa vastaavilla verotettavilla tuloilla

2) Vuoden 2009 luvuissa ei ole mukana kuntaliitoksissa mukana olevia kuntia

Kuntien tuloveroprosentit 1980-2017

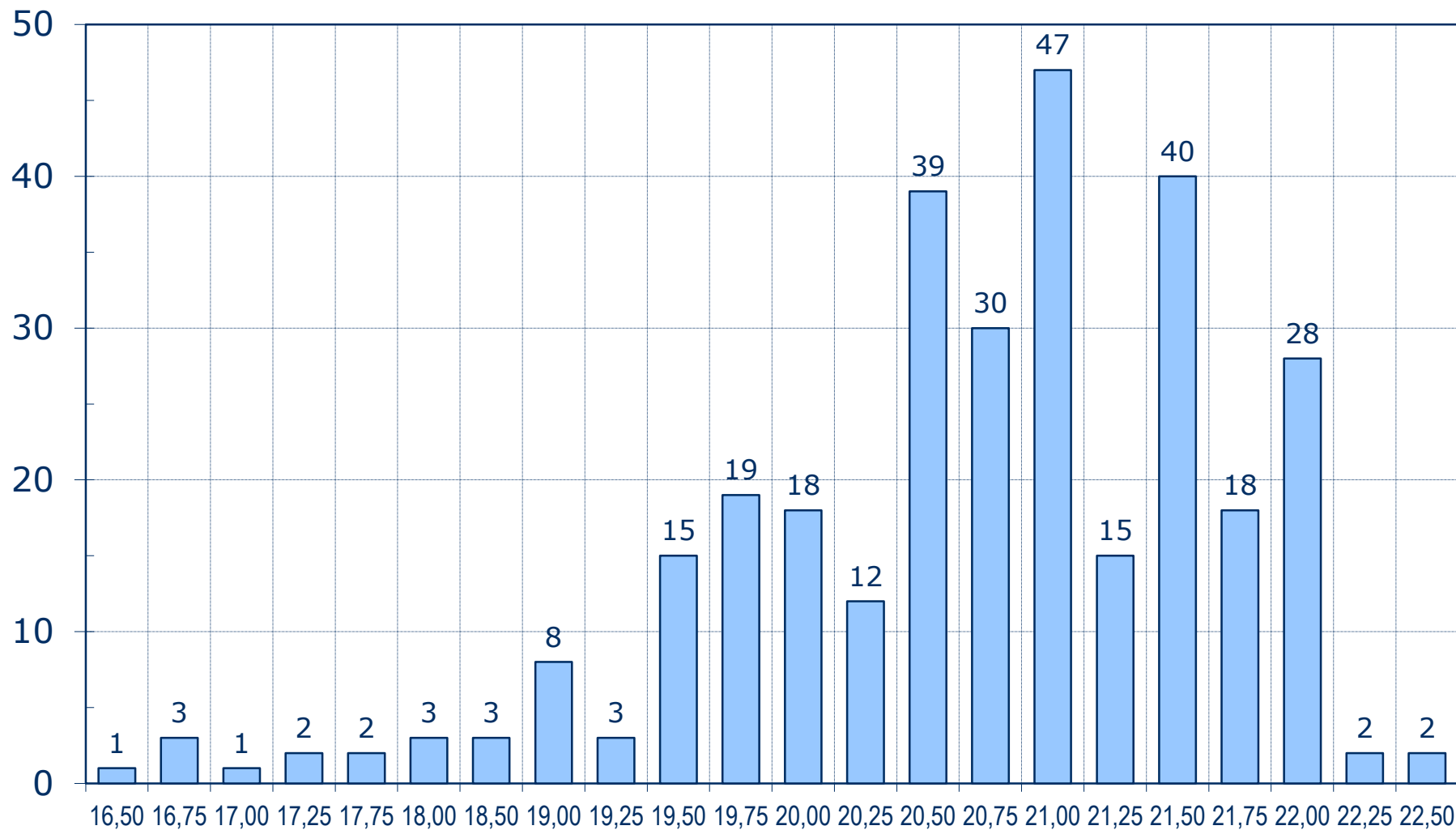
Kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti sekä tuloveroprosenttia nostaneet kunnat 1985-2017

— Keskimääräinen tuloveroprosentti

■ Tuloveroprosenttia nostaneiden kuntien Ikm
(vuoden 2009 luku ei sisällä kuntaliitoksissa mukana olleita kuntia)

Kuntien lukumäärät vuoden 2017 tuloveroprosentin mukaan (yhteensä 311 kuntaa)

Kuntien tuloveroprosentit vuonna 2017

Lähde: Kuntaliiton tiedustelu

Keskimääräiset prosentit koko maassa:

- verotettavilla tuloilla painotettu 19,91 %
- aritmeettinen keskiarvo 20,67 %

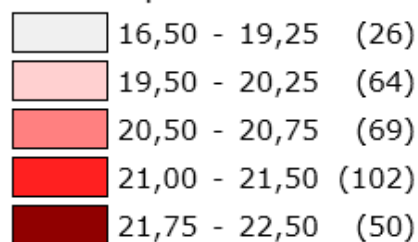
Korkeimmat:

Jämijärvi	22,50
Savonlinna	22,50
Vehmaa	22,25
Vimpeli	22,25
Haapajärvi	22,00
Haapavesi	22,00
Halsua	22,00
Hankasalmi	22,00
Honkajoki	22,00
Humppila	22,00
Hämeenkyrö	22,00
Isojoki	22,00
Karjajoki	22,00
Kaskinen	22,00
Kauhajoki	22,00
Mänttä-Vilppula	22,00
Orivesi	22,00
Paltamo	22,00
Pelkosenniemi	22,00
Pieksämäki	22,00
Pukkila	22,00
Rautalampi	22,00
Reisjärvi	22,00
Ruovesi	22,00
Raasepori	22,00
Siikajoki	22,00
Simo	22,00
Siikalatva	22,00
Teuva	22,00
Tuusniemi	22,00
Veteli	22,00
Ähtäri	22,00

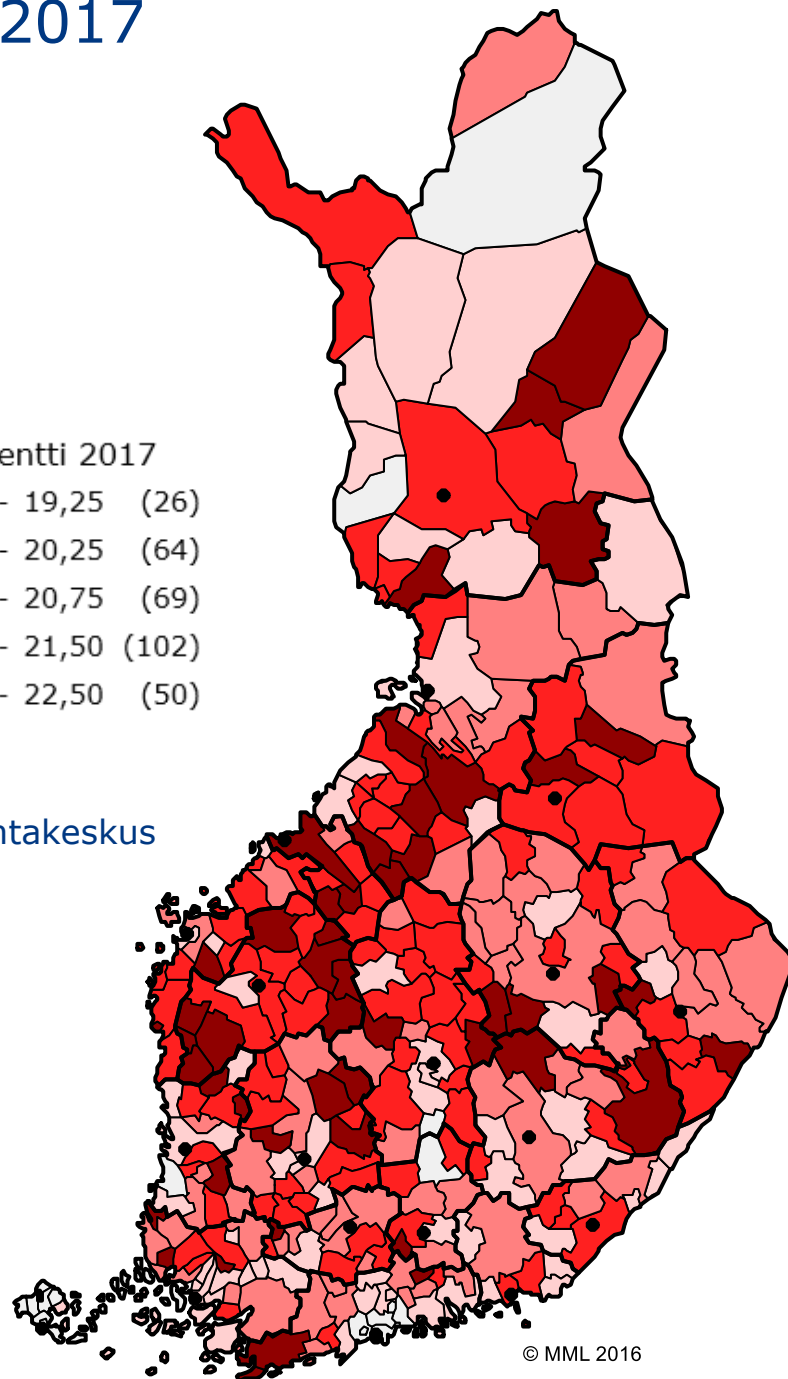
Matalimmat:

Jomala	16,50
Brändö	16,75
Lemland	16,75
Saltvik	16,75
Kauniainen	17,00
Föglö	17,25
Hammarland	17,25
Geta	17,75
Maarianhamina	17,75
Espoo	18,00
Eurajoki	18,00
Sottunga	18,00
Eckerö	18,50
Helsinki	18,50
Luhanka	18,50
Finström	19,00
Inari	19,00
Kumlinge	19,00
Kustavi	19,00
Naantali	19,00
Sysmä	19,00
Vantaa	19,00
Vårdö	19,00
Kerava	19,25
Sipoo	19,25
Ylitornio	19,25

Tuloveroprosentti 2017

● = maakuntakeskus

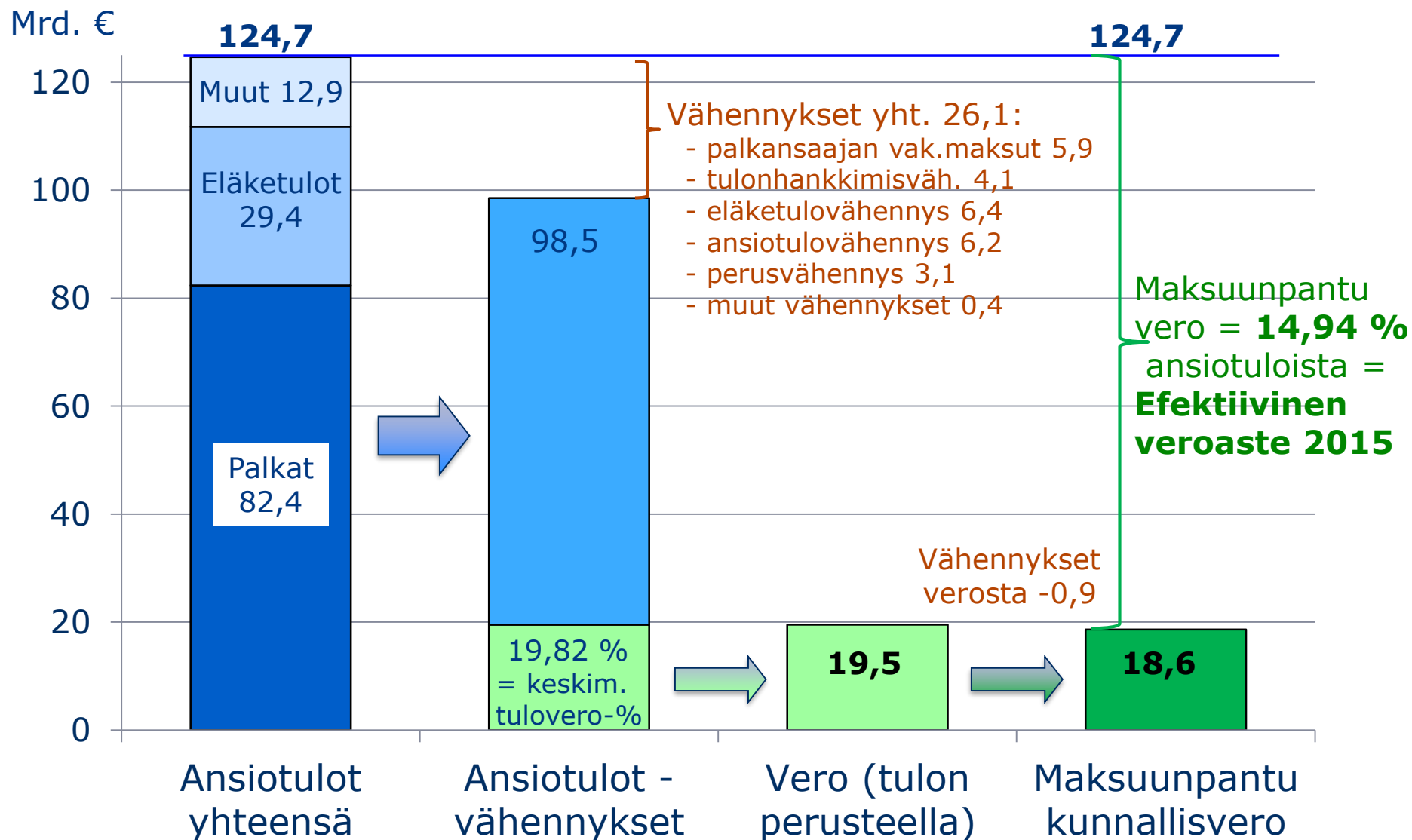

© MML 2016

18.11.2014

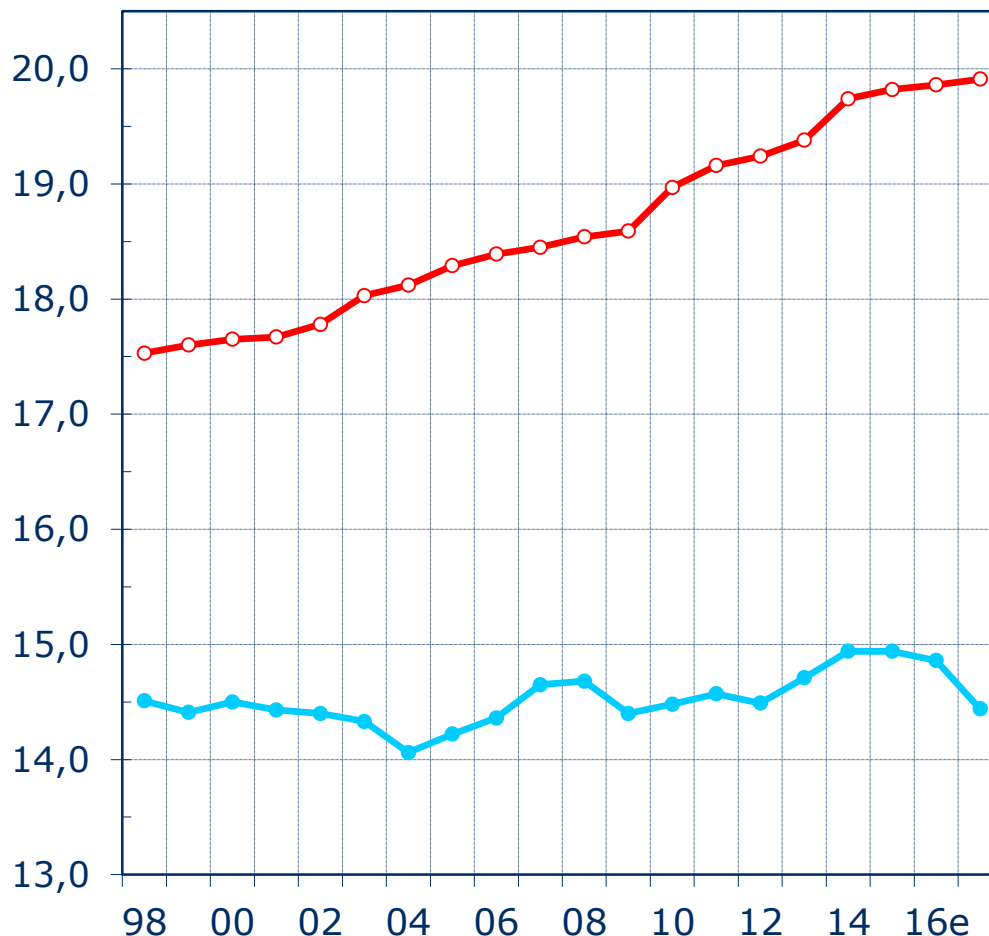
Maksuunpannun kunnallisveron muodostuminen

Koko maa vuonna 2015, mrd. euroa

Kunnallisveroprosentti 1998-2017

%

Useat kunnat ovat kompensoineet vähennysten korotuksen vaikutuksen nostamalla tuloveroprosenttiaan.

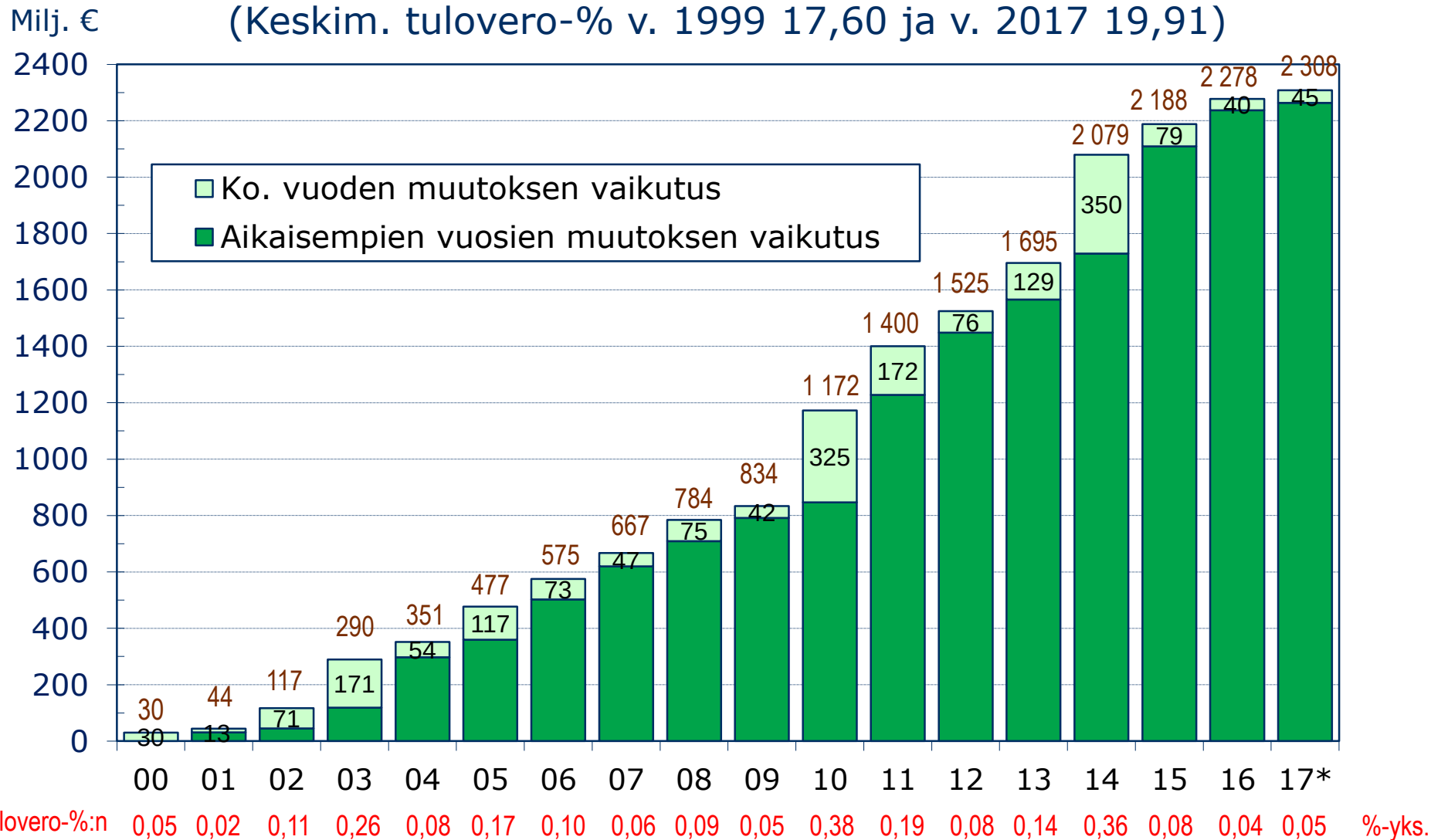
Vaikka nimellinen tuloveroprosentti on noussut, efektiivinen veroaste on kuitenkin jopa laskenut.

Tuloveroprosentti
(Kuntien veroprosenttien painotettu keskiarvo)

Keskimääräinen efektiivinen veroaste ansiotuloista
(Maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin)

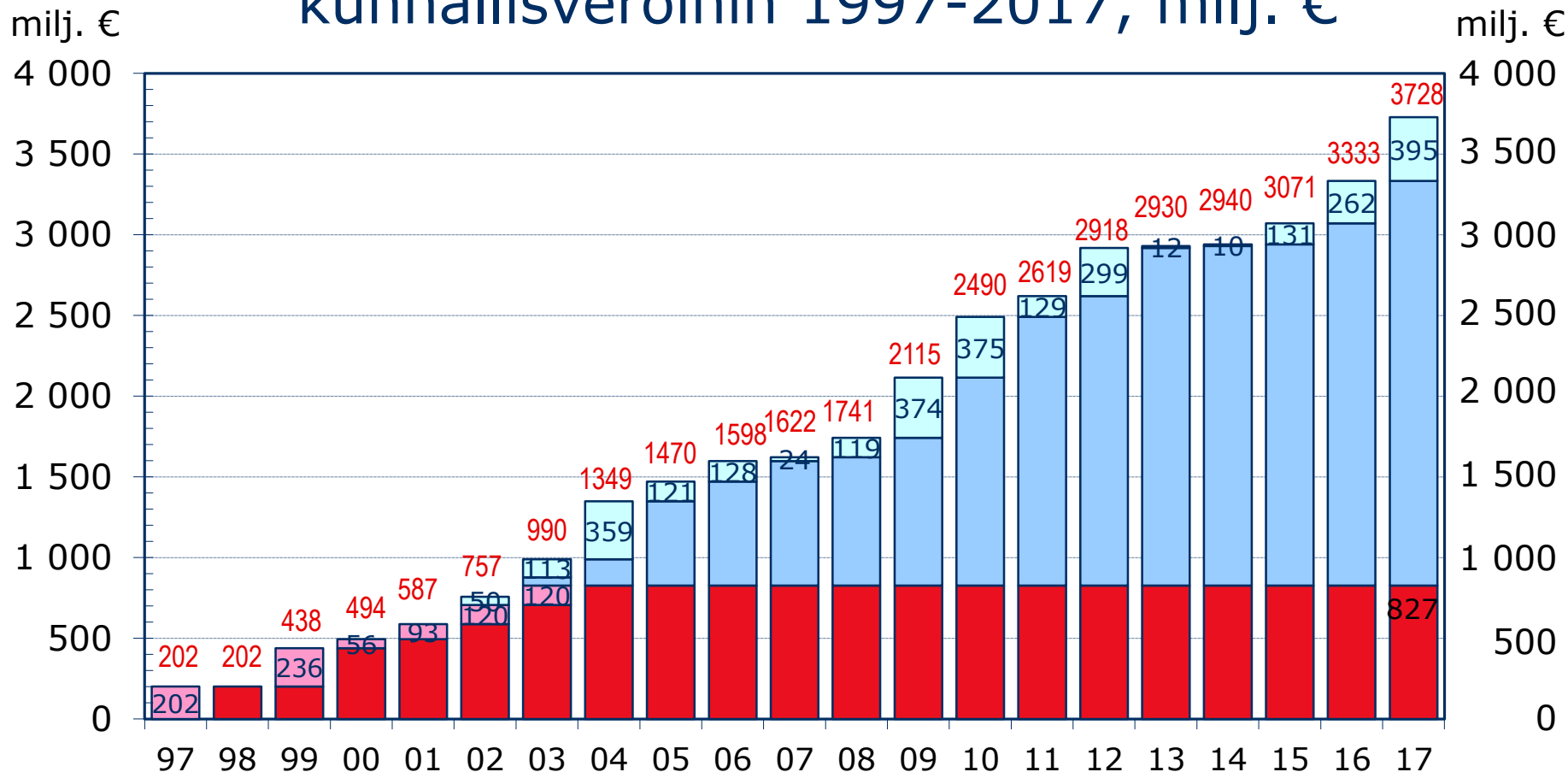
Kuntien tuloveroprosenttien muutosten vaikutus kuntien verotuloihin 2000-2017, milj. €

(Keskim. tulovero-% v. 1999 17,60 ja v. 2017 19,91)

Vuosien 2000-2017 tuloveroprosenttien muutosten johdosta kunnat saavat vuonna 2017 2,3 mrd. euroa enemmän verotuloja

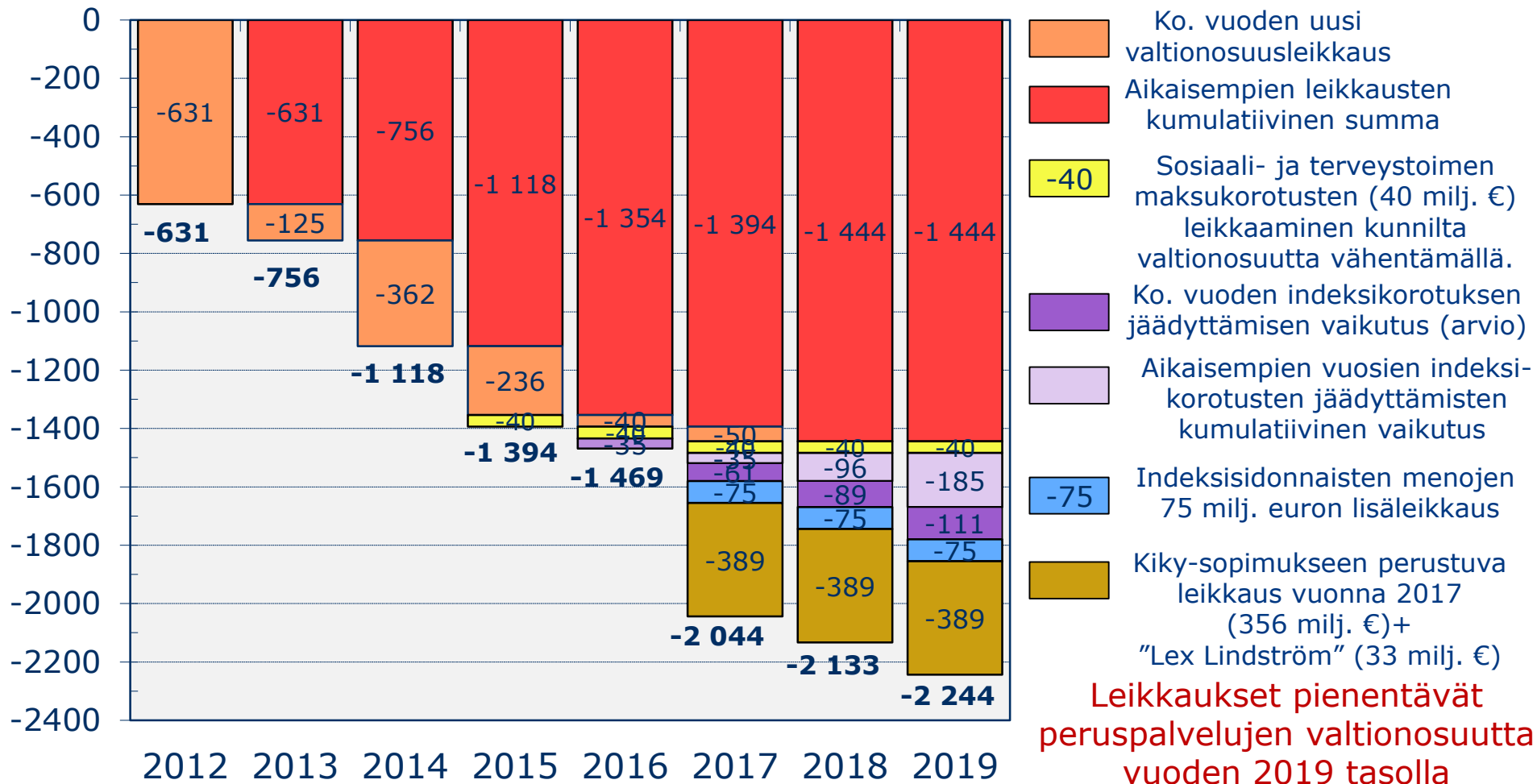
Arvio veroperustemuutosten vaikutuksesta (netto) kunnallisveroihin 1997-2017, milj. €

- Ko. vuoden kompensoitu verotulomenetyks
- Aikaisempien vuosien kompensoidut verotulomenetykset
- Ko. vuoden kompensoimaton verotulomenetyks
- Aikaisempien vuosien kompensoimattomat verotulomenetykset

Vuosien 1997-2017 veroperustemuutosten johdosta kunnat saavat vuonna 2017 noin 3,7 mrd. euroa vähemmän verotuloja, josta kompensoimatta on yli 800 milj. euroa

Vuosien 2012-2019 leikkausten vaikutus kuntien peruspalvelujen* valtionosuuteen, milj. €

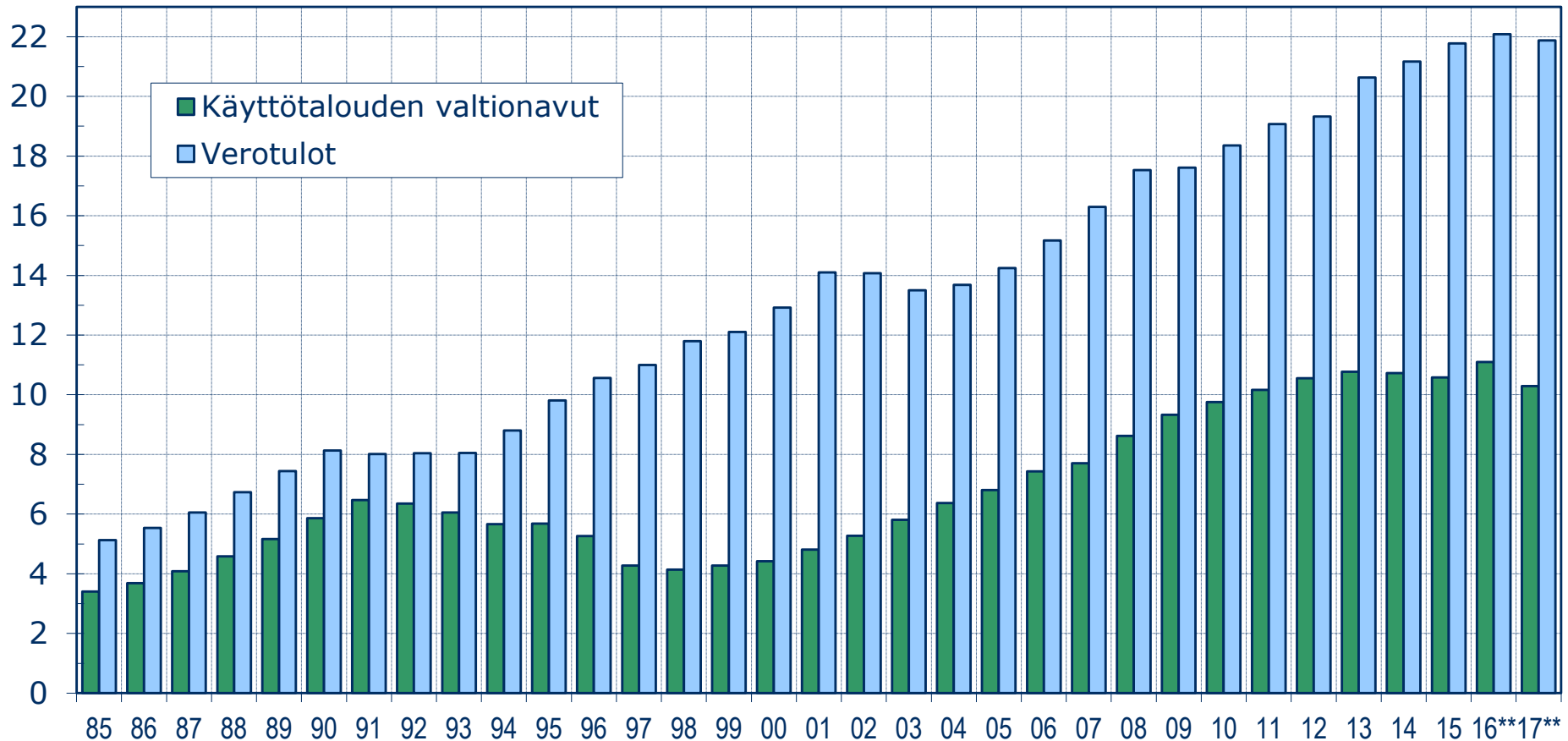

**Leikkaukset pienentävät peruspalvelujen valtionosuutta vuoden 2019 tasolla
2,2 mrd. euroa eli noin 20 %**

* Tämän lisäksi OKM:n valtionosuusrahoitusta on leikattu noin 400 milj. € vuosina 2012-2015. Vuosina 2016-2019 toteutettavat OKM:n leikkaukset ovat arviolta yli 220 milj. € vuoden 2019 tasolla.

Kuntien ja kuntayhtymien verotulot ja valtionavut¹⁾

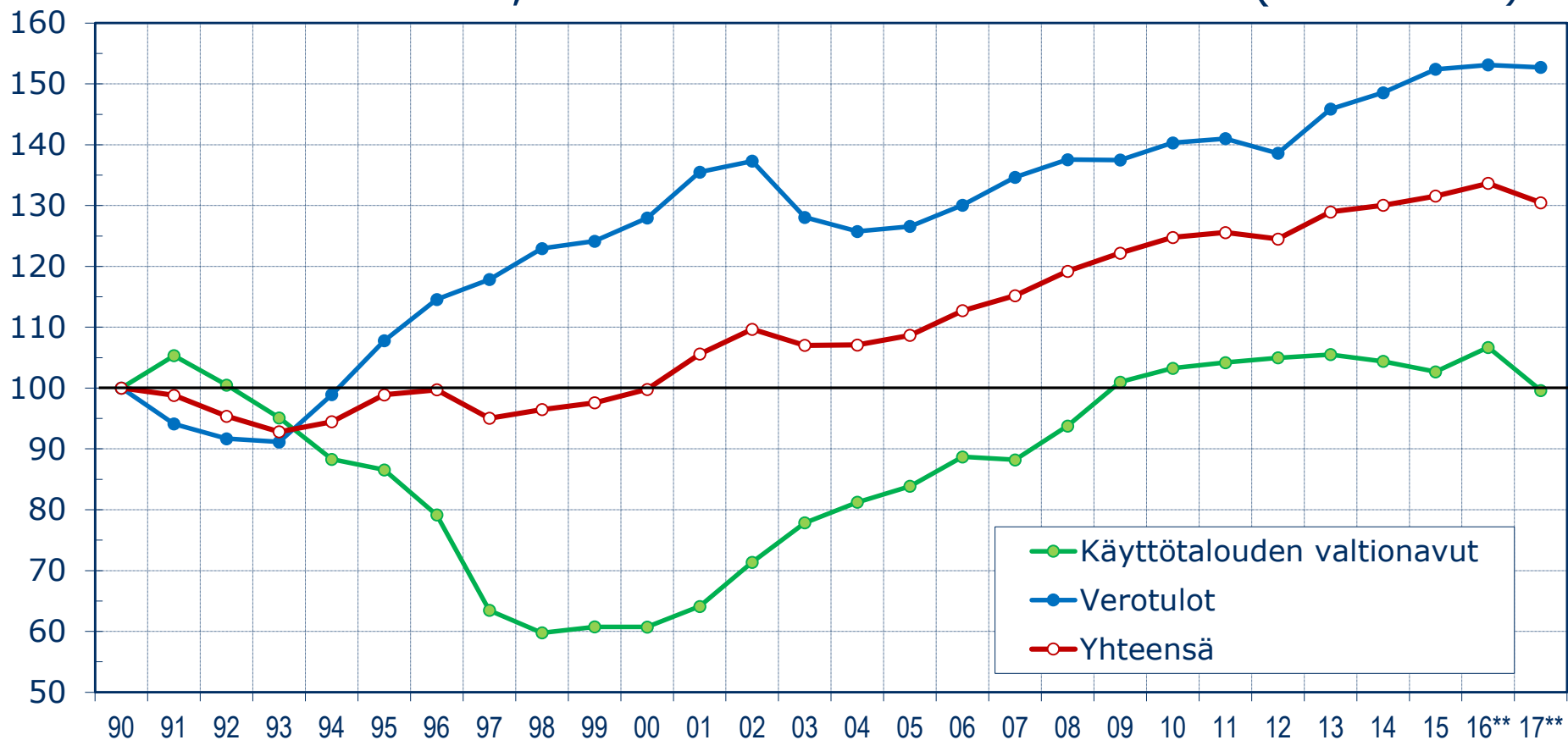
Vuosina 1985-2017 **käyvin hinnoin**, mrd. €

1) Eri vuosien valtionavut eivät ole suoraan vertailukelpoisia. Ne on pyritty tekemään vertailukelpoiksi lisäämällä valtionosuuksiin vuosina 1997-2017 valtion kirjanpidon mukaisia valtionapueriä kuten työllistämistuki sekä kuntayhtymien saama yksikköhintarahoitus. Valtionosuusuudistusten johdosta vuodet 2010-2017 eivät kuitenkaan ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien kanssa. Ammattikorkeakoulujen rahoitusvastuu siirrettiin valtiolle vuonna 2015, mistä johtuen vuosien 2015-17 taso ei ole täysin vertailukelpoinen aikaisempien vuosien kanssa. Valtionosuuksien tasoon vaikuttaa vuodesta 2002 lähtien veroperustemuutoksista johtuvien kuntien verotulomenetysten kompensoiminen kunnille valtionosuuksia korottamalla. **Vuoden 2017 tasossa näiden kompensatioiden osuus valtionavuista on noin 2,9 mrd. € (28 %).**

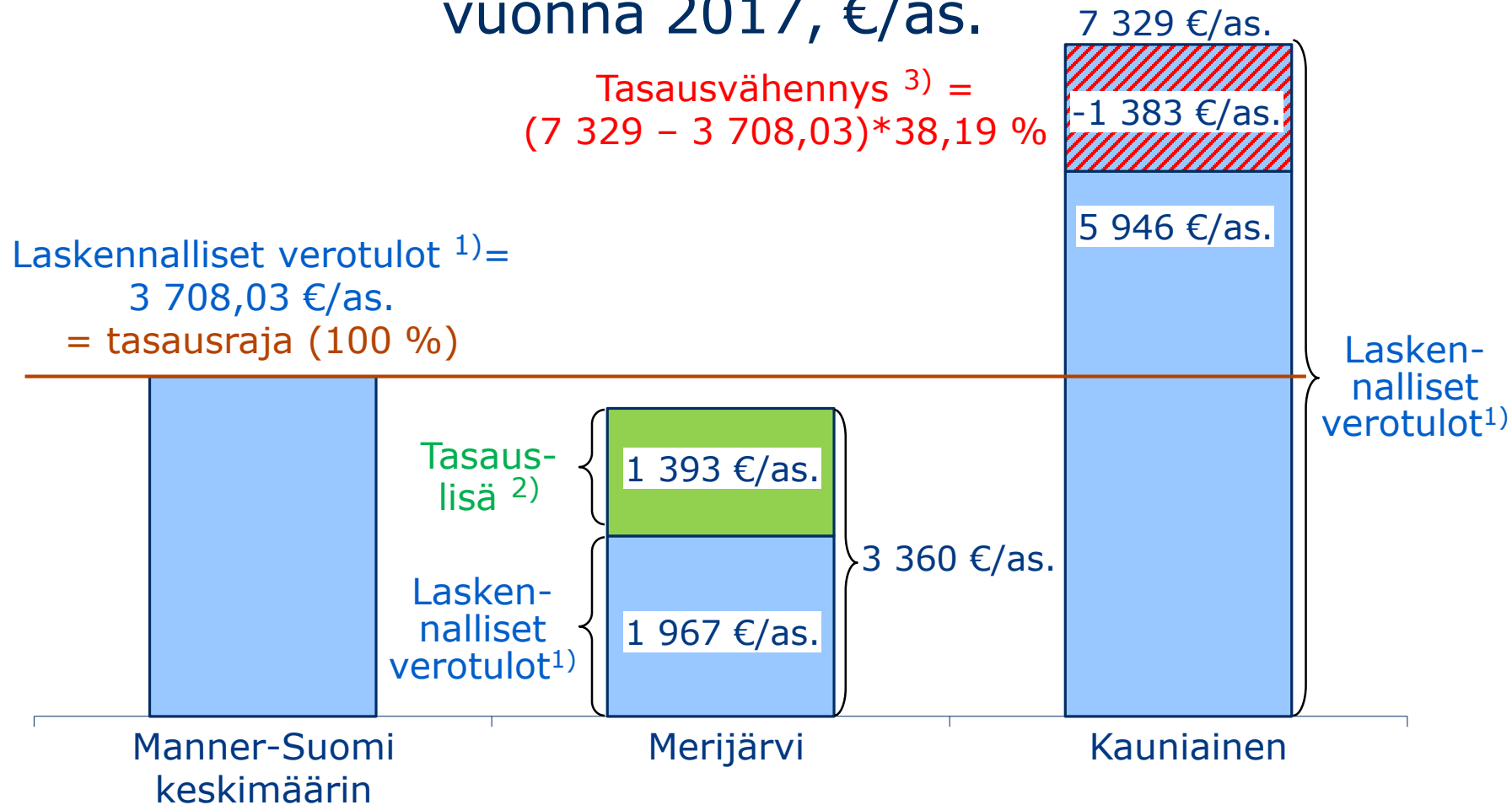
Kuntien ja kuntayhtymien verotulot ja valtionavut¹⁾

Vuosina 1990-2017, **kiintein hinnoin** indeksoituina (1990=100)

1) Eri vuosien valtionavut eivät ole suoraan vertailukelpoisia. Ne on pyritty tekemään vertailukelpoiksi lisäämällä valtionosuuksiin vuosina 1997-2017 valtion kirjanpidon mukaisia valtionapueriä kuten työllistämistuki sekä kuntayhtymien saama yksikköhintarahoitus. Valtionosuusuudistusten johdosta vuodet 2010-2017 eivät kuitenkaan ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien kanssa. Ammattikorkeakoulujen rahoitusvastuu siirrettiin valtiolle vuonna 2015, mistä johtuen vuosien 2015-17 taso ei ole täysin vertailukelpoinen aikaisempien vuosien kanssa. Valtionosuuksien tasoon vaikuttaa vuodesta 2002 lähtien veroperustemuutoksista johtuvien kuntien verotulomenetysten kompensoiminen kunnille valtionosuuksia korottamalla. **Vuoden 2016 tasossa näiden kompensatioiden osuus valtionavuista on noin 2,9 mrd. € (28 %).**

Verotuloihin (v. 2015) perustuva valtionosuuden taseaus vuonna 2017, €/as.

1) Kunnan laskennallisissa verotuloissa otetaan huomioon laskennallinen kunnallisvero, kunnan osuus yhteisöveron tuotosta sekä puolet ydinvoimalaitosten laskennallisesta kiinteistöverosta.

2) Kunnan taseauslisä on 80 % taseausrajan ja kunnan laskennallisten verotulojen erotuksesta

3) Kunnan taseausvähennysprosentti taseausrajan ylimenevältä osalta on 30 + ylimenevän osan luonnollinen logaritmi.

Kuntien verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus vuosina 2000-2017

00 05 06 07 08 09 10 11 12 13 14 15 16 17

Tasauksen maksajat:

Kuntien lkm	95	89	78	75	76	57	61	62	63	62	62	31	32	30
milj. €	-611	-788	-672	-698	-741	-789	-808	-820	-796	-827	-844	-576	-587	-616

Tasauksen saajat:

Kuntien lkm	341	327	337	325	323	275	265	258	257	242	242	270	265	265
milj. €	534	635	705	722	763	785	785	803	761	779	794	1249	1272	1331

Yhteensä:

Kuntien lkm	436	416	415	400	399	332	326	320	320	304	304	301	297	295
milj. €	-77	-153	33	24	22	-4	-23	-17	-35	-48	-50	673	685	715

Vuosina 1997-2000 verotiedoissa kolmen vuoden ja vuosina 2001-2017 kahden vuoden viive.

Vuosina 1997-2001 tasausvähennyksessä 15 %:n leikkuri. Vuonna 2006 tasausvähennys laski 40 %:sta 37 %:iin.

Vuonna 2006 tasausraja nostettu 90 %:sta 91,86 %:iin ja voimalaitokset yleisen kiinteistövero-%:n mukaan.

Vuodesta 2010 alkaen tasauksien nettomäärä on palautettu kaikille kunnille asukaslukujen suhteessa valtionosuuksia lisäämällä.

Vuonna 2012 kiinteistövero poistettu tasausperusteista.

Vuonna 2015 tasausraja nostettu 100 %:iin. Tasausvähennysprosentti = 30 + tasausrajan ylimenevän osan luonnollinen logaritmi. Ydinvoimalaitosten kiinteistöverosta puolet mukaan tasausperusteisiin.